

6 ŞUBAT DEPREMİ'NİN ARDINDAN
MEZOPOTAMYA KADIN
GAZETECİLER PLATFORMU'NA
DAYANIŞMA ZİYARETİ VE
SAHADAN DENEYİM AKTARIMINA
DAİR GÖZLEM VE BİLGİ NOTU:



Kadın Zamani Derneği
Komeleya Dema Jinan
Women's Time Association

GİRİŐ

Bu alıŐmamızda depremin dördüncü ayında Diyarbakır'da yer alan Mezopotamya Kadın Gazeteciler Platformu'nda yer alan kadın gazetecilerin ; depremin ilk gününden itibaren deprem bölgesinden ayrılmayan ve farklı Őehirlerde alıŐma yürüten kadın gazetecilerin deprem sürecinde depremzede olmalarına rağmen ilk günden itibaren alana çıkan, deprem bölgesinde gözlemledikleri hak ihlallerini, çalıŐma esnasında yaşadıkları zorlukları ve deneyimleri yer almaktadır.

Mezopotamya Kadın Gazeteciler Platformu'nda yer alan kadın gazetecilerin çoğu depremden etkilenen iller arasında yer alan Diyarbakır'da depremzede olmalarına rağmen depremin ilk gününden itibaren depremden etkilenen diğer Őehirlere gidip çalıŐma yürütmüŐlerdir.

- Bilgi notumuz; Adıyaman, MaraŐ, Malatya, Diyarbakır ve Hatay'da çalıŐma yürüten yaklaşık 20 kadın gazetecinin aktarımı ve hala çok aktif bir Şekilde Adıyaman'da çalıŐma yürüten gazeteci Medine Mamedoğlu'nun güncel aktarımını içermektedir.

MEZOPOTAMYA KADIN GAZETECİLER PLATFORMU DENEYİM AKTARIMI

Kadın gazetecilerin Diyarbakır'dan deprem bölgesine gidişlerine dair İLK AKTARDIKLARI ŐEY; "Ne yaparsak yapalım ne kadar çaba harcarsak harcayalım oradaki insanların acılarını anlatamadık, anlatılamazdı çünkü." oldu.

Diyarbakır'ın da depremden çok etkilenen Őehirler arasında yer almasına karşı Diyarbakır'da hızlı bir örgütlenme sayesinde burada yaşayan sivil toplumun, baronun, ve siyasi partilerin bir dayanışma ağı kurduğunu ve daha hızlı görevlendirmenin yapıldığını saatler ilerleyip olup biten daha netleştikçe Diyarbakır'dan diğer illere görevlendirme yaptıklarını ve depremin ilk günü ofisten kameraları almaya gittiklerinde ikinci depremin yaşandığını daha sonra diğer illere geçtiklerini aktardılar. Burada kadın gazetecilerin özellikle belirttikleri ; depremzedeyiz, gidip gazetecilik yapmayacağız gibi bir tutumun içine girilmemesi olduğuydu. Kadın gazeteciler; süreç ne kadar zor olursa olsun vicdani bir Őey olduğu için kendilerini bu sürecin dışında tutup dışardan izleyemeyeceklerini dolayısıyla ilk günden itibaren diğer Őehirlere gidip mağduriyet yaratmadan hakikati , bu süreçteki hak ihlallerini anlatmaya çalıştıklarını belirttiler.

Gazetecilerin paylaştıkları en önemli Őeylerden bir tanesi de bu alandaki acı ve eksikliğin üzerinden kendini var etmeye ve rant alanı oluşturmaya çalışan bir kesimin olduğuydu. Tarafalı hareket eden medya kuruluşlarının bölgede kurguyla gazetecilik yaptığını ve kurmaca bir algı oluşturduğunu aktardılar. Bu kurmaca algının karşısında gerçeği anlatmaya çalışan gazeteci arkadaşlarının sözlü Şiddete ve gözaltına alındığını söylediler.

- Gazeteciler ailelerin depremin ilk günlerinde enkazlardan çok ses geldiğini, birçok yaralının enkazda soğuktan hayatını kaybettiğini söylediklerini aktardılar. Enkazların üzerinde çalışmak isteyen gönüllülerde ekipman eksikliğinin yaşandığı ve ekipmanın karşılanmadığı, enkaz alanında çok fazla ihmalin olduğunu gazetecilerin sürekli engellendiğini aktardılar, deprem bölgesine giderken bütün bu duygusal acının içinde kendilerinin sürekli acaba engel olunacak mı yasaklayacaklar mı haber yapmamızı diye düşünerek gittiklerini vurguladılar. Enkazdan yaşayan birinin çıkarılacağı esnada kendi taraflı muhabirlerini çağırdıklarını, çıkarırken kamerayı beklediklerini aktardılar. Depremin ilk günlerinde yaşayan insanları çıkarmak yerine, bankaların kasalarını çıkarmak için kepçe, vinç kullanıldığını gözlemlediklerini, hayatını kaybeden insanların hiçbir dini inanca uygun olmadan, cenazeye saygısız bir şekilde gmldklerini aktardılar.
- Aktardıkları diğer bir nokta ise ; belli bir günden sonra duran arama kurtarma çalışmaları ve gönüllülerin oluşturduğu yeniden inşa sürecine olan müdahale ve engellemeydi. Pazarcık'taki Cemevi'ne jandarmanın müdahalesi gönüllülerin kurduğu sistemi engelleyip daha sonra hiçbir yardım/dayanışma faaliyetinde bulunmamaları bunun göstergesi olduğuydu.

KADIN GAZETECİLERİN GÖZÜNDEN ÇÖZÜLMİYEN SORUNLAR

- Hayatta kalan insanların hiçbir ihtiyacının karşılanmaması, kışın ortasında karların üzerine kurulan sembolik birkaç tane çadır, en çok ihtiyaç duyulan su ve tuvalet sorununun üstünden bu kadar zaman geçmesine rağmen hala çözülmediğini,
- Adıyaman'da depremin 23,24. gününden sonra tekstil atölyelerinde çalışan kadınların askeri üniformalar yapmak amacıyla zorla atölyelere , işe götürüldüklerini,
- Gazeteci kadınların hak ihlalleriyle ilgili gözlemlediklerinin bir kadın olma haliyle 2 kat arttığını, depremin 15,16. gününden sonra ailelerin çadırlarda yaşamlarını yeniden kurmalarında en çok sorumluluğu kadınların aldığını, en çok yorulanın ve kendinden iş beklenenin, toparlayıcı olmasını bekledikleri kişinin hep kadın olduğunu ,
- Yaptıkları ropörtajlarda kadınların; daha acımızı bile yaşayamamışken herkes için tedirgin olma, toparlama, toparlanma sorumluluğu yine biz kadınlara verildi dendiğini aktardılar.

- Diğer önemli meselelerden bir tanesi, enkazdan kurtulan ve kaybedilen çocukların akıbetiydi, gazeteciler deprem bölgesinde birçok ailenin onlara ulaşır çocuklarını bulma konusunda destek olmalarını istediklerini, birçok çocuğun ortaya çıkan fotoğraflarda menzil tarikatına götürüldüğünü de aktardılar.

Gazeteci kadınlar; yaptıkları çalışmaların video ve görsellerin Türkiye'nin yaşam hakkı ihlaline dair arşivini oluşturduğunu,

Kaybedilen çocuklar için bir saha çalışması ve belgesel yapılmasının önemli olduğunu vurguladılar.



MEZOPOTAMYA KADIN GAZETECİLER PLATFORMU



MEDİNE MAMEDOĞLU AKTARIMI

6 Şubat depremlerinde hem manevi hem de maddi anlamda çok ciddi sorunlar yaşandı. Depremden etkilenen kentlerde milyonlarca depremzede göç etmek zorunda kalırken, yıkılan kentlerde yaşayan yurttaşlarda da geride kalanlar olarak bir yaşam mücadelesi sürdürmeye başladı. Bu mücadele 7 Şubat'tan bu yana devam ediyor. Depremzedeler bu süre zarfında ikinci kışlarına girmeye hazırlanırken, aradan geçen 9 ayda yaşanan sorunlara dair bir iyileştirmenin olmadığını söylemek yanlış olmaz. İlk anda yaşanan barınma sorunu hala sürüyor yine depremzedelerin temiz su, yeterli gıda ve hijyen ortamına erişmemesi hala ciddi bir sorun olarak karşımızda yer alıyor. İnsanlar 9 ayda hem unutuldu hem de yalnız bırakıldı. Çünkü kentlerde bu yaz mevsiminin tam tersine çok çetin geçti. İlk zamanlar çadır dahi bulamayan yurttaşlar aradan geçen sürede aylarca konteynıra erişemedi. Sıcak havada çadırda kalmaya mecbur bırakılan yurttaşlar bu süre zarfından salgın hastalık ve cilt hastalıkları ile mücadele etti. Yine konteynır kent ve çadırkentlerde içmeye suyuna her daim ulaşamayan yurttaşlar bir yazı bu şekilde susuz geçirdi. Depremzedelerin bir bütünü için belli başlı olan barınma, gıda, hijyen ortamı, artan salgın hastalıklar, yaklaşan kış, var olan belirsizlik ve kentlerde yıkımla beraber ortaya çıkan, halk sağlığını ciddi şekilde tehdit eden tozlardan bahsedebiliriz.



Adiyaman: İnsanlar 8 aydır temiz hava yerine toz soluyor



Adiyaman: Evi yıkılmış bir kadın ve 8 aydır sağlıklı bir barınma imkanı yaratılamadı

- Kadın ve çocuklara değinirsek onlar için tarih hala 6 Şubat. Neden 6 Şubat çünkü aradan geçen zamana rağmen kayıplarının yasını tutamayan ya da nasıl tutacağını bilmeyen binlerce kadın var. İlk anlardan bu yana çocukları ve ailesi için bir düzen arayışında olan depremzede kadınlar kendi ihtiyaçları dışında herkesin ihtiyaçlarına ya da sorunlarına koştı.
- Psikolojik, fiziki, ekonomik ve dijital anlamda şiddete maruz bırakılan depremzede kadınlar içinde buldukları zor durumdan kaynaklı yaşadıkları şiddeti anlatmakta ve buna dair bir çözüm talep etmekte çok zorlanıyor. Var olan durumun kendisi için zor olduğunu ve bunu daha da zorlaştırmamak adına böyle bir yolu seçtiğini bizlere dile getiren depremzede kadınlar, çoğu zaman maruz kaldıkları durumun şiddet olduğunun ayırımına bile çok zor varıyor. Bu şiddet sarmalı günden güne artarken, deprem kentlerinde şiddet türlerinin de önlemediğini söyleyebiliriz.
- Dayanışmadan güç alarak aylarını geçiren kadınlar şimdilerde yalnız kaldıklarından dem vuruyor. Hiç tanımadıkları insanlarla komşu olan ve 21 metrekareyi yaşam alanına çevirmek için uğraşan kadınlar bu süre zarfında ise hem farklı şiddet türlerine hem de enfeksiyon hastalıklarına maruz bırakılıyor. Komik gelmesin ancak kentlerde şebeke suları hala temiz akmadığı için insanlar içme sularını satın almak zorunda kalıyor. Paraları yetmeyen birçok yurttaş ise içme suyunu kullanmak zorunda kalıyor. Bu durum salgın hastalıkları beraberinde getirirken, birçok kişinin yaşadığı ortak alanlarda uyuz gibi hastalıklar da ciddi oranda arttı. Hijyen ortamına ve temiz suya erişemeyen kadınlarda vajinal enfeksiyon, mantar, yine kaşıntı ve aşırı tüylenme şikayetlerini sık sık dile getiriyor. Bu süreçten hamile olan, yeni doğam yapan ya da kronik bir hastalığı bulunan kadınlar çok daha fazla etkileniyor.

- Bizler her ne kadar depremi unutmuş ya da uzak gibi görsek de orada yaşanan hakikatin farkında olmamız gerekiyor. İnsanlar suya, sıcak bir ortama ve hijyene erişemiyor. Temel hakları olan ihtiyaçlarına erişemediği için depremi her gün aynı şekilde yaşıyorlar. Bu da onları sürekli aynı döngüde tutup, aynı şeyleri yaşamasına sebebiyet veriyor. Bizlerin sadece soyut veya yüzeysel anlamda değil, somut bir adım atarak depremzede kadınların, çocukların yanında olup onlar için kalıcı çözümler bulabileceğimiz çalışmalar yürütmemiz gerekiyor. Ancak bu şekilde kadın dayanışmasının hissiyatını ve kutsallığını kadınlara gösterebiliriz. Deprem bölgesinde kadınlar hala çok ciddi yaşam mücadelesi veriyor. Bu sorunlar kalıcı adımlar atılmadığı sürece bu kış da önümüzde ki kışta yaşanmaya devam edecek.

Kadın Zamanı Derneği olarak yukarıda farklı tarihlerde deprem bölgesinde çalışan kadın gazetecilerin gözlemledikleri sorunların hızlıca iyileştirilmesi, bölgedeki kadınların maruz kaldığı şiddet biçimlerine dair acil önlem alınması ve toplumsal cinsiyet eşitliğini gözeten, yaşanabilir kentleri inşa etme talebimizi bir kez daha yineliyoruz.

Dayanışmayla,